

LÓRÁNT

CIMBORA

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:
Benedek Elek

1925
4. évf.
51-52. SZ.
XII. 20

KÖNIG & PAYER OMARE

Karácsony.

Írta: SZABOLCSKA MIHÁLY.

Egy nap, meg egy este
Minden esztendőben:
Szeretném, ha király
Lehetne belőlem!

Ha nem is, ha nem is
Valami sokáig;
Karácsony szombattól
Karácsony napjáig.

Karácsony szombatján,
Hogy a csillag támad:
Kinyitnám aranyos,
Gyöngyös palotámat.

Minden elhagyottat
Óda gyűjtögetnék,
Sápadozó árvát
Szárnyam alá vennék.

Ha koldus, ha bűnös:
Nagy birodalmamba!
Szerető szó nélkül
Senki sem maradna.

Könnyet ahol látnék:
El azt sem kerülném,
Szép selyem kendőmmel
Szépen letörülném!

... Karácsony estéjén,
Minden esztendőben,
Szeretném, ha király
Lehetne belőlem!

(Temesvár)

Egy pár csizma.

— Karácsonyi történet. —

Írta: GAÁL MÓZES.

Kicsiny voltam még, alig hat esztendő. Dűledező házikóban laktam, melynek téglás födelét kikezdelte a szél, oldalai pedig roskatag, öreg emberként félregöbültek. A ház padlója keményre taposott föld vala, melybe a szeges patkó — ha csak a hidegtől keményre nem fagyott — bele-beleharapott. A jégvirágok haragudtak a mi ablakunkra, mert a falubeli asztalos apró táblácskákból rakta össze léckeretbe szoritva, s a pompás leveleknek nagyon össze kellett zsugorodniok, úgy is szűken fértek el... Szegény jégvirágok!

A nyitott kemence-padkán ültem csendesen. Édesanyám font és beszélt a kis Jézuskáról... Beesett, sovány arcát

az én szeretetem glóriája sugározta körül, tekintetének édes lágysága, hangjának szelid rezgése betöltötte a hideg földű, kis szobát, csak azon csodálkozom, hogy a jégvirágok miért nem olvadnak el attól, mikor az én arcom úgy lobogott, úgy égett.

A bátyáim elmentek guzsalyosba. Leánytréfa, legényöröm kellett nekik, nekem pedig az én édesanyám kellett, az én édesanyámnak karácsonyesti szent meséje:

»Jézuska ellátogat minden jó szegény gyermekhez. Nem szégyenli magát a szegények házikójában, s nem marad tovább a deszkapadlós uri házakban. Aki dideg, azt meleg takaróba göngyöli; aki

sir, annak letörli könnyeit; aki beteg, azt meggyógyítja ...»

— Eljön hozzánk is, úgy e bár?

— El, fiacskám, el. Szépen tudsz imádkozni, nem csufolod az öreg, gyámoltalan embereket, szereted pajtásaidat, szófogadó vagy, bizony ellátogat ide is. A csuprocskából idd ki tejedet, edd meg a kenyér-karéjt, azután mondd el az esti imádságot és feküdjél le. Holnap meglátod, hogy itt járt nálad, hozott neked is valamit.

— Ó, édesanyám, ha nekem a Jézuska egy pár csizmát hozna! Nem kívinnám, hogy sarkantyú legyen rajta, azt sem, hogy az orrára sárgapléhből sapkát tegyenek, mint a serfőzőék fiának van. Csak jó meleg legyen, hogy elmehessek az iskolába, a templomba.

— Jót tudja a Jézuska, hogy mit hozzon neked, drága fiacskám. Jobban tudja, mint én, bizony nálad is jobban tudja. Azért csak feküdjél le szépen.

Az ágyban térdre állva így imádkozám:

Én lefekszem én ágyamba,
Minden esti koporsómba ...

A végére buzgó áhitattal hozzátettem:

»Édes Jézuskám, hozz nekem egy pár csizmát, nem bánom én, ha nem is teszel reá sarkantyút és sárgapléh sapkát az orrára. Ámen!«

Magamra huztam a takarót, hanem a két szemem reá tapad a nyílás alól kikandikálva édesanyámra.

Csak font, csak font tovább ...

Ha végig néznéd a szekrények, ládák fiókját, tükkör hátát, a gerendák között: nem találnál bizony egy forintra való pénzt sem ebben a házban. És én csizmát kértem a Jézuskától, édesanyám pedig azt mondta, hogy a Jézuska jól tudja, mit hozzon nekem.

Áldott... áldott asszony te, aki ott kuporogsz a kemence előtt és fáradhatatlan kezeid föltik az orsót vékony cérnaszállal, a cérnaszálakat durva vászonná szövik, azt megfehérik s azután eladják egy néhány hatosért a singjét. Hatoskák-ból rakja össze a forintot, azt beköti kendőjének a csücskébe és kuporgatja, hogy legyen karácsonyra.

Ugyan kinek? Ugyan kinek?

Az ő ruhája avatag, az ő kívánsága néma, az ő szeretete véghetetlen.

A magasságbeli Isten látja csak, hogy mekkora az ő jósága. Nézem őt, s hiába incseleg velem az álom, elriasztja sok gyermekes gondolatom, nagy nyugtalan-ságom. Mesebeli tündérnek látom anyámat, aki éjjel dolgozik azokért, akiket szeret. Ó, ha én most mesebeli királlyá változnám, s odaállhatnék eléje aranyos koronával a fejemen, palástosan és azt mondhatnám:

— Elég volt már, tedd le a guzsalyodat. Nézd, palotámnak legfényesebb termében vetve az arany ágy, puha vánkossra hajtsd a fejedet és aludjál te jó asszony ...

Fölkel a padkáról s odalép ágyamhoz, fölém hajol és nem tudom megállani, hogy meg ne öleljem, meg ne csókoljam sokszor... sokszor.

— Édes anyám, ha a Jézuska azt gondolja, hogy igen sokat kívánok, hát én nem kérek tőle egyebet, mint egy téli kendőt, de jó meleget.

— Minek az neked, fiacskám?

— Odaadnám édesanyámnak, hogy járjon el helyettem a templomba és ne fázzék soha... soha...

— A te édes anyád nem fázik fiacskám. Te amiatt ne aggódjál. Hunyd be a szemedet és aludjál... aludjál...

Künn lármás legények mentek végig a hosszú utcán, s a kutyák erősen ugattak. A láрма is, a kutyaugatás is mind távolabb hangzott, nem tudom miért, de még az álomnak is nagyobb lett az ereje, mióta lehajtotta fejét édes anyám a vánkossa és lassan, szeliden a fülembé sugta:

— Aludjál!... aludjál!... aludjál!...

A nagy világ úgy összezsugorodott előttem hirtelen. A falubeliek apró csirkéknek tetszettek, akik kotló anyjuk szárnya alá furakodnak. A torony akkora lett, hogy álléptem rajta, s a szomszédok kivilágított ablaka, mintha csak egy szentjános-bogárka lett volna. A kemencén egyet-kettőt pattogott a száraz gály, s mintha az is a falu végéről hallatszott volna. Édes álom az édes anya mellett: adott-e ennél nagyobb boldogságot embernek az Isten?

Másnap reggel ágya előtt állott az új pár csizma. Nem volt rajta sarkantyú, sem sárgapléh sapka, de volt az egyikben is tizenkét dió, a másikban is tizenkét dió.

Reggeli imádságul csak ezt tudtam mondani: »Ó, te áldott Jézuska, köszönöm a csizmát!«

*

Míg ezeket mondom, valami erőszakos hatalom kikergeti szememből a könnyet. Pedig olyan közönséges történet ez. A szegény asszony szegény fiának karácsonyfája, mely nem terem egyebet egy pár kis csizmánál és huszonnégy diónál.

És mégis úgy szeretnék még egyszer hat esztendősz mezitlábos fiucska lenni, ha az a szegény asszony élne... ha az a szegény asszony föltámadna.

(Budapest).

Klára utolsó karácsonyfája.

Írta: JAKAB MIKLÓSNÉ, JOSEPHI OLGA.

Tél volt, kemény tél volt, hideg szél sodorta a hópelyheket az utcán, — és karácsony szombatja volt

Klárának az édesapja szegény kis hivatalnok, az édesanyja finomlelkű, beteges, mindig gyengélkedő asszony volt és most, éppen most karácsonyra egyetlen festvérkéje, Jancsika, is nehezen megbetegedett. Olyan szomorú volt az egész család, mert dacára nagy szegénységüknek Kláráéknál a karácsony mindig szép, kedves ünnep volt: szép karácsonyfával és alatta mindenkinek egy kis meglepetéssel. A gyermekek előre összespórolták az uzsonnapénzüket, hogy karácsonyra valami örömet szerezhessenek szülőiknek. Klára már hetekkel karácsony előtt, késő este, amikor már mindenki lefeküdt a háznál, előszedte kézimunkáját és sokszor éjfélig is elbabrált rajta, hogy karácsony estéjére meglegyen vele. Anyukának kefetartót him-

zett, apukának házisapkát, pénzerszényt horgolt-hárászból, selyemből. Az öregek pedig csak tetették az alvást, de hogy is aludtak, mosolyogva gyönyörködtek Klára buzgólkodásában. Reggel Klára és Jancsika színes és aranyozott papírszeleteket faláltak a földön. Ezt anyuka titokzatosan hunyorgatva úgy magyarázta, hogy bizonyosan az éjjel az angyal keresztülrepülve a szobán elejtette őket.

Ebben az esztendőben is minden szépen indult. Boldog arccal jött-ment mindenki a háznál, Mindenkinek megvolt a maga titka, mindenki előre érezte, élvezte annak a gyönyörűségét, hogy másnak örömet szerez. Aztán hirtelen véget vetett minden karácsonyi szép hangulatnak a Jancsika betegsége.

Az orvos és a sok drága orvosság, ami Jancsikának kellett, felemészte minden pénzt a háznál és, Uram irgalmazz, a fa is fogytán volt.

Anyuka már megbeszélte volt Klárával, hogy a beteg Jancsika előtt, aki a kalendáriumot még nem ismerte, eltitkolják, hogy ma karácsonyeste van és az utolsó fillérekből nem karácsonyfát, játékokat vásárolnak, hanem fűzelőfát; mert a beteg gyermek nem fekhetik hideg, fűtetlen szobában.

Apa aznap reggel szomoruan elment a hivatalába és Klára, ha lehetséges volt, még szomorubbabban elindult az utolsó garasokkal fát, fűzelőfát vásárolni.

Vékony kis kabátjában ugyancsak fázott a fizennégyéves leányka, ahogy a hideg szélben a cigánydombon végigment a fopiac felé, amely valahol ott künn a fornaiskola táján, jó messze a lakásuktól volt.

Odaérve komolyan, szakértelmet tettetve, alkudozni kezdett egy kis szekér fára. A falusiak ugyancsak lemosolyogták a didergő, fitosorru leánykát és jóformán szóba sem álltak vele. És amikor megtudták, hogy mily messzire kell még hajtani a fával, semmi pénzért sem vállalkoztak volna, ma, karácsonyestén, amikor mindenki hazasiet, Klárákhoz vinni a fát. Klárának már sirásra görbült a szája, amikor egy jószívű falusi ember megkérdezte tőle:

— Hogy is hívnak, kisasszonyka?

Klára pityeregve eldobogta a nevét.

— Rokona vagy a mi drága szolgabirónknak. Isten nyugtassa szegényt, akit a járás apjának hívják?

Klárának felderült az arca: — Az unokája vagyok! — felelte boldogan. Eszébe jutott nagyapja mondása: „Vagyont nem hagyhatok gyermekeimre, mert sohasem gondoltam vagyonszerzésre. Inkább a szegények sorsán igyekeztem mindig enyhíteni. Ezért mindenki szeretett, becsült. Örökségül hagyom nektek az emberek szeretetét”.

A falusiak Klára körül gyűltek, mind rendre kezét szorították vele. — Hogyne vinnénk el a fát, kisasszonyka, a torony tetejére is és fizetség sem kell érte. — Sőt tojást, tejet amit eladni hoztak és ami Klárának legnagyobb örömet okozott, valamelyiknek a szekérén egy gyönyörű fenyőfa is volt, mind odakinálták Klárának.

Egy szekérre került minden kincs és Klára, aki már az örömtől a hideget sem érezte, boldogan indult hazafelé. Otthon nagy örömmel fogadták, bár szegény Jancsika nagyon rosszul érezte magát, nagyon lázas volt és az ujra odahívott orvos szomoruan nézte a karácsonyi készülődést.

Estére gyönyörű karácsonyfa díszlett Jancsika ágya előtt, sőt lovacska, csikó és kard is volt a fa alatt és Klárának egy bábu. Klára, akit a nap izgalmi igen-igen kifárasztották, korán és boldogan elaludt. Másnap reggel nagy gyászra szomorúságra ébredt. Jancsika éjjel meghalt. Nem írom le azt a nagy fájdalmat, amit Klára és a szülői érezték. Erre egy nyelvnek sincsenek szavai, ezt érezni kell.

Jancsika ott feküdt átszellemült arccal, mint egy hős, karddal az oldalán, a csákó a lábánál. És valóban hős is volt, megküzdött a halállal és ő maradt győztesnek, bizonyította az arcára kövült boldog mosoly. Az angyalok, az az angyal, aki karácsony estén házról-házra repül, vitte magával a lelkét? Vagy nagypapa, akinek szelleme idelennet utoljára is örömet, boldogságot szerzett neki, ott fent igen erősen vágyott utána?...

Klárának ilyen gyászos karácsony után az angyal nem hozott több karácsonyfát. A szülőinek igen fájt volna a fa látása Jancsika nélkül. Belátta, hogy ennek így kell lennie, okos leányka volt, mindent belátott, megértette már azt is, hogy minden jóról le kell mondania.

A mások örömeiben gyönyörködött ezután sok karácsony estén. Ha nem vagyunk fulságosan önzők, ami bizony nem jó dolog, az is néha igen nagy boldogság.

(Torda)

Hármas cicázó.

(Játék)

Két gyerek kezét fogva megáll. Ezek az egerek. Velök szembe áll egy másik gyerek. Ez a cica. Az egerek eleresztik egymás kezét s azt kiáltják:

— Cica legyen, akinek nincsen párja!

Megfutamodnak tüstént s arra törekednek, hogy a cicát megkerülve, foghassák meg egymás kezét. Ha ez sikerül, újra kezdődik a játék; de ha a cica valamelyiket el tudja fogni a kézfogás előtt, akkor az lesz a cica s a játékokat úgy folytatják.

* * *

Sok páros cicázó.

(Játék)

A gyermekek párosával egymás mögé állanak. Ezek az egerek. Szemben áll velök egy gyermek. Ez a macska. A játék úgy kezdődik, hogy az első pár egér elereszti egymás kezét s azt kiáltja:

— Cica legyen, akinek nincsen párja!

Erre megfutamodnak s arra törekednek, hogy a cicát megkerülve, újra kezét foghassanak. Ha ez sikerül, a sorba állnak utolsó párnak. De ha a cica elfogja valamelyiket, akkor az lesz a cica s a más kettő áll a sorba utolsó párnak. A játékot így a többi pár tovább folytatja.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A SZERETETÜNNEPÉN.

**Dicsőség a magasságban az Istennek,
Békesség a földön az embereknek!**

Tél.

Irta: DSIDA JENŐ.

A horizont ma ködökbe vesző,
s a nagy világ egyetlen
csöndes hómező.

Pelyhet kavarva dudorász a szél.
és nagy titkokról halkan
meséket mesél.

(Szetmár)

... Merő szemekkel nézek lefele,
mert énbennem talán
most minden fekete;

s reszkető térdem csönd'ben földet ér
és megcsókolom a havat —
csak azért, — mert fehér.

Beszámoló a nyári vakációról.

— Tizedik közlemény. —

Kedves Nagyapó!

Mint minden évben, az idén is, engedje meg, hogy beszámoljak a nyári vakációról. Az idén nagyon kellemesen töltöttem a nyarat. A nagynéném Előpatakra ment és engem is elvitt magával. Előpatak nagyon szép fürdőhely. Földvár állomásról kocsit vezet oda, mely két hegy között egy kis patak mellett épült. Innen kapta nevét, a sétatut a patakra épült. Kedves napi sétáinkat a két hegyre tettük, mely fenyvesekkel van borítva s végtelenül örültem, ha benne kis mókusokat láttam. A fürdő szénsavas vize nagyon jó hatással van a gyomor- és vesebajosokra. Reggel és délután két-két pohár vizet kellett inni üvegcsővel. Szénsavas fürdőket is használtunk.

Innen kirándultunk Szinajába. Előpataktól Szinaja 53 km. távolságban van. Derestyétől az ut igazán gyönyörű látványt nyújt a szemlélőnek. Amerre autónk rohant, csodáltuk a természet remek alkotását. Balról majdnem utunk végéig patak csobogása kísért, jobbról az égig érő fenyvesekben gyönyörködöttünk. Közvetlenül Szinaja lábánál egy 11 kanyarodóval ellátott szerpentin ut visz, fel a királyi pár e kedvenc nyaralóhelyére. Szinaja hegyek között fekszik, gyönyörű villái között legszebb a királyi kastély. Először is a szép kis templomba mentünk, ahol láttuk a Carmen Sylva kézimunkáját, melyre arany csillagok vannak varrva, minden csillag közepén egy gyémánt kő ragyog, mely ma milliókat ér. Láttuk a király és a királyné trónját, ahol ülni szoktak az Istentisztelet alatt. A templom mellett van egy kis kápolna és egy muzeum. A muzeumban láttuk Carmen Sylva rajzait, egy falra rengeteg emberfej van rajzolva, mindenik egy nagy embert ábrázol.

Ezután a királyi kastélyba mentünk. Ez a legszebb helye Szinajának, mely személyenkint 20 leuért megtekinthető. Először a hallba léptünk, onnan a szebbnél-szebb szobákba. Láttunk egy Rubens festményt, amely most milliárdot ér. Nekem legjobban tetszett a török, arab és olasz szoba. A török stílusú szobában alacsony diványok és székek álltak, mellettük párnák voltak a földön. Az arab

szobának a fa'ai gyöngyházzal vannak kirakva. Az olasz szobában gyönyörű butorok, óriási csillárok és sok szép értékes festmény volt. A zeneteremben nagy zongora és lant áll, ott vannak Carmen Sylvának a szerzeményei is elhelyezve. A fegyverteremben értékes fegyverek vannak. Azonkívül sok régi serleget, festményt és ékszert láttunk. Kivülről is nagyon szép a kastély, mely előtt szép park terül el, szökőkutakkal és virágokkal. A második emeletet nem nézhettük meg. Azt mondták, hogy az még szebb, mint az első emelet, különösen a háló és a leányszoba, mely tiszta fehér. Visszajövet bementünk a temetőbe, ahol magyar, német és román hősök vannak eltemetve.

Estefelé autóba ültünk és visszamentünk Előpatakra s másnap haza is utaztunk.

Kezét csókolja:

(Déva)

BALOG BŐZSIKE.

Kedves Elek Nagyapóka!

Az Elek Nagyapó felszólítására én is leírom, hogy mivel töltöttem a nyári vakációt. Tessék meghallgatni! Julius 12-én jöttem haza az utolsó órámról. Nekem nem kellett vizsgáznia, mert csak magánuton tanulok, tehát nem kellett nagy izgalmon átmenjek. Már el volt határozva, hogy másnap felutazunk Budapestre. Hajnalban, pont öt órakor indultunk el, ezért már négykor fel kellett kelni, ez pedig nagy öröm volt számomra, mert szeretek korán kelni. Nem szívesen utazom, de kimondhatatlan boldog voltam, hogy megláthatom a gyönyörű magyar fővárost.

Amikor a vámnál szerzett izgalmon átestünk, szemünk elé szebbnél-szebb képek tárultak. Váltakozva láttuk, hol az aranykalászos magyar pusztákat, hol pedig kis patakokat, melyekben ruhájukat térdig felhajtva, mostak a magyar asszonyok. Éjjel érkezünk Budapestre, ahol a sok lámpával kivilágított pályaudvar nagy hatást keltett bennem. Budapesten az »Astoria« szállodába szálltunk és reggel az út fáradalmait kipihenve, keltünk fel, hogy gyönyörködhessünk a szép városban. Délelőtt a Dunaparton, délután a Városligetben voltunk, mindkettő elragadó szép. Másnap egy orvos-

hoz mentünk, mert gyakran betegeskedtem, aki megröngtgenezetett. Ezért a harmadik nap igen kellemetlenül telt el, mert egész nap kopáltam, háromszor röntgenezték meg, amíg megállapították az epe-hólyag hurutot. Másnap jobban telt már el, mert hajóztunk a Dunán, ami igen kellemes szórakozás volt és megláttuk a szép Margitszigetet. Aztán az állatkertbe mentünk, amelynél érdekesebbet még nem láttam. Voltunk a Mücsarnokban, ahol László Füöp, a világhírű arcképfestő képeiben gyönyörködünk. Azonkívül több múzeumot és színelőadást néztünk meg. Később jött a szomorú hír: Holnap utazunk haza. Ebbe alig tudtunk beletörödni. Reggel eljöttünk Budapestről, hol olyan kellemes napokat töltöttünk, de az emléket megőrizzük örökre.

Itthon jártunk a strandra, bár nekem nem volt szabad a hideg vízben fürödni, az idő is rossz volt, ezért elég egyhanguan telt a nyár. Annál jobban örvendünk egy kirándulásnak, mit a Gyilkos-tóhoz tettünk. Augusztus végén átmentünk Gyergyószentmiklóstra, honnan másnap reggel autóval mentünk a Gyilkos-tóhoz, melynél, szememben, nincsen szebb hely a világon. Itt sokat gyalogoltunk és gyönyörködünk a természet csodás szépségében.

De sajnós, ez is eltelt s újra megkezdődik a mindennapi tanulás, de szabad időmben szívesen gondolok vissza utazásaimra.

Nagyapó kezét csókolja, a Cimborák hű olvasója:

(Marosvásárhely) FEKETE EMMA III. g. o. t.

Kedves Nagyapó!

Mi a vakációnkat többfelé töltöttük. Vizgák után elutaztunk Magyarországra a mi kedves jó nagymamánkhoz, akit rég nem láttunk. Nagyon élveztük a vonaton való utazást, mert abban kevés részünk volt. Nem tudtuk szemünket levenni a Királyhágó gyönyörű hegyeiről, amelyek olyan magasak voltak, hogy a vonatból nem láthattuk a tetejét. Azt hiszem, a kis »cimborák« közt nem soknak volt alkalma még ebben gyönyörködni. Mivel utunk olyan hosszú volt innen Szabolcsig, éjjel érkezünk meg nagymamához, álmosan, kifáradva, de azért reggel mégis korán kelünk, hogy a kínálkozó élvezetekből semmit el ne mulasszunk. Legkedvesebb szórakozásunk volt az állomáshoz kísértánni és a tolató vonatokat nézni.

Mama felment egy napra Budapestre és megkértük, minket is vigyen el a szép magyar fővárosba. El is vitt. Persze, az állatkert volt egyik főgyönyörűségünk. Nem tudtuk, melyiket nézzük a sok, eddig csak a természetrajzból ismert állat közül. A legmulatságosabb jelene-tünk az elefántoknál volt, ahol a Sziámnak mindenki pénzt ad, amit ő elvisz az ápolójának, aki egy-egy darab kenyeret ad érte neki. Én adtam neki 2000 koronát, amit hűségesen elvitt gazdájának, aki, úgy látszik, nem volt megelégedve, mert azért nem adott semmit. Ezért az elefánt felbőszült és ormányát teleszivta sáros vízzel és egyenesen rám fújta. Én a leg-szebb fehér ruhámban voltam, amin rémes nyomot hagyott a piszkos víz s nekem azzal kellett járni egész délután. Este elmentünk a cirkuszba, ahol nagyon sok és mulatságos mutatványt láttunk. Azután hazajöttünk Abafájára, ahol két hétig voltunk itthon s elmentünk a Mezőségre a legjobb barátainkhoz. Ott fő szórakozásunk volt a vadászat, amelyért nem sajnáltunk 3 óra után már fölkelni. Napközben tenniszeztünk. Tíz nap múlva elutaztunk egy nagy-néninkhez, ahol bevártuk papit, aki Afrikában volt vadászni. Képzelteti, nagyapó, hogy vártuk haza, hisz rég nem láttuk, meg aztán kíváncsiak voltunk a sok lőtt állatra. Legjobban érdekelt az elefánt, aminek azonban csak az agyarárt láttuk, mert a feje tömetni maradt Pesten.

Nagyon jól telt az idő, de azért vágytunk haza, mert itthon várt a kertem, amely bizony beburjánzott, amíg távol voltam. Zöldségféle volt benne és közte lopótök, amelyen ugyan csak egy termett, de az elég nagy példány. Nem sokkal később jött az alma-szüret, amiben mi is részt vettünk Jóskával, élveztük a magas fákra való mászást. Amikor annak vége volt, mentünk a szántógéppel szántani és élvezettel vezettük felváltva a traktort, de még nagyobb élvezettel hajtottuk az ökröket és fogtuk az eke szarvát. Amig mi egyet-egyét fordultunk, öreg béreseink elővették a »gondúzót« és pihentek. Sajnós, vége ezeknek. Már október 1-én megkezdtük a tanulást, mert mi még itthon tanulunk, de bizony sok bajunk van a sokféle román tantárggyal. De kitartásban az erő, úgy-e, kedves nagyapó?

Ennyit röviden a mi vakációnkról

Szíves üdvözléssel:

(Abafája)

HUSZÁR KÁROLY.

Kedves Elek Nagypó!

Az idén Szokondra mentünk nyaralni s így a szatmárhegyi vonattal utaztunk. A Hegyen nagymama fogadott egy szekeret, de az csak Szakasra vitt el. Mari néinek a lánya, Róza, (akihez mentünk) hazament szekérért egy rövidebb uton. Mi meg elindultunk a fogadott szekérrel Erdőd felé. Délután két óra körül megérkeztünk Szokondra. Vártunk hat óráig, akkor értünk jöttünk Szokondról. Közben fogadtunk egy szekeret, mert azt gondoltuk, hogy nem jönnek értünk, de éppen mikor befogott, megérkezett a másik szekér.

Szokondon a vidék nagyon szép. Ahogy kilépünk a kertből egy pár lépés és ott van a hegy. Ott nagyon sok erdő van. A Bükkerdőt nem láttuk, mert nagyon messzi van 14 km. Azt mondják, ha felmegyünk arra a hegyre, amelyiken a Bükk van, látjuk Szatmárt.

Szokond egy kis sváb falu, amelynek csak egy utcája van. A házak kicsik, de nagyon tiszták és szépen vannak színezve. Mindegyiknek homlokzata van és a homlokzaton két kis ablak. Ahol mi laktunk, elől egy nagy szoba volt, nagy szoba mellett volt egy oldal szoba és a közepén a konyha. A perendák szép fehérre voltak befestve. Az asztal fölött a mennyezet egészen fehérre volt befestve. Más helyen csak a szélén voltak bemészelve. A konyhában volt egy nagy telázi, amelyiken az edények vannak. A konyhának szabad kéménye van. Mindegyik ház előtt kis virágos kert van. A háznak nagy udvarra és az udvar végén egy nagy csűr van, oda hordják a szénát, gabonát és szalmát. Aztán következik a nagy kert. A kert nincs bekerítve. A kertben kender, lóhere és sok gyümölcsfa van. Az asszonyok nagy ráncos szoknyában járnak, e ötte kötő. Az emberek hosszú gatyában és ingben. A gyermekek vászon nadrágban és a lányok térdén alul érő ruhában. Vasárnap felöltöznek szépen és tisztán, de a gyermekek mezitláb vannak. A svábok nagyon vallásosak, minden vasárnap mennek templomba. Sándorfalvából jön a pap. Délután a pap visszamegy és így pap nélküli litánia van.

Ott csak kétszer főznek egy nap: reggel krumplilevest, délelőtt csak szalonnát esznek és este főznek strudlit. A strudli sváb eledel. Ugy csinálják, hogy meggyurnak egy szál tésztát és krumplit főznek. A főtt krumplit

meztörlik, összekeverik vajjal, tejjel, borssal, sóval; ezzel megtöltik a tésztát. A tésztát megtöltve forró zsirban kisütik. Ez nagyon jó. Mindegyik gyermeknek van dolga, mennek szántani, libát és disznót őrizni. Ott, ahol mi laktunk, voltak tizen, hat már nagy volt, négy kicsi; tizenkét, tizenegy, kilenc és öt éves. Az öt éves kislány volt. A három fiú kint aludt az őrban egy ládában, amelyik négy cölöpön volt, az egyik cölöpben fadarabok voltak bele verve, ezen másztak fel. A fiúk csak akkor féltek, amikor villámlott. Egyszer nagy vihar volt, az anyuk kiment az istállóba a fiúkért és behozta őket.

Voltunk gombászni, de mi négyen, én, Józka, Nagymama és Nénici csak egy fél kosárral szedtünk. Egyszer a kis fiú, akivel voltunk, azt mondta, hogy ott van a tolvaj háza. Mi megijedtünk és haza mentünk. Ott-hon kikacagtak, mert nem a tolvaj háza volt, hanem az erdőkerülőé. Aztán voltunk a szőlőben. Oda nagy dombokon kell felmászni. Amikor felértünk, leültünk pihenni. Aztán fontam csarifalevéből koszorút. Vasárnap kimentünk a boros pincébe.

Két hét múlva haza kellett jönni. Most nem Erdőd felé mentünk, hanem Gyűrűs felé. Az út nagyon rossz volt, sokszor le kellett szállni. De a vidék szebb volt, mint Erdőd felé. Délután két óra körül érkeztünk haza, hol anyukák nagy örömmel vártak.

Kezét csókolja:

(Szalmár)

ROMÁN TITI, IV. el.

Gazda-játék.

A gyermekek körbe állva összefogóznak. Egy gyermek benn áll a körben, egy meg kívül áll meg. A kívül álló a gazda, a benn álló a kecske. Beszélgetnek.

A gazda kérdi: Kecské, kecské, mit csinálsz?

Kecské feleli: Szőlőt enném, ha volna

Gazda: Kapáltál-e?

Kecské: Kapáltam bizony s most is kapálok. (Megrugja a sarkával a földet.)

Gazda: Hátha bemegyek?

Kecské: Akkor én kimegyek.

Erre a gazda résl keres, hogy bemehessen, a gyermekek így keznek ezt megakadályozni s ha mégis bemegy, a kecskét ott engedik ki, ahol éppen akar kimenni, de a gazdát nem eresztik utána. Ha a gazda el tudja fogni a kecskét, akkor ők is a sorba állanak s másik párból lesz gazda és kecske.

Karácsony este, mikor a hold leszáll az égről.

— Irta: S. NAGY LÁSZLÓ. —

A hold leszállt az égről s keresőn-kutatón nézett be a fehér hóvirágos ablakokon. Arany-sárga arcát a szomorúság színe halványította.

— Be jó volt régen, amikor a kék égen trónolt s az emberek az éj királyát üdvözölték benne. Büszke és fenséges volt, ezer-mi-riád csillag alkotta az udvarát s most?

Most egyedül és megtörtén udvarokról-udvara jár, ablakokról-ablakokra száll és keres és kutat valakit. Valakit, aki itt hagyta egyetlen bucsuszó, egyetlen ölelés nélkül, de akit ő meg akar találni.

Ott ültem az öreg karszékben, a takaró bársonya jól esett fáradt arcomnak. A hold mesélni kezdett.

— Valaha én is a földön laktam. Alig pár éve, hogy az égbe költöztem kis földi lakunkból, de úgy érzem, mintha egy mindenség mult volna el azóta. Akkor még gyerek voltam.

— Apám nem ismerem. Jó anyámmal laktunk együtt egy kis hónapos szobában. Egy-két szentkép, Jézus, Mária, József, az ács, díszítették szobáskánkat s a varrógép egész nap énekelt szomorú, bánatos dalokat, soha ki nem fáradt, soha el nem lankadt, mint a jó ma'om, amelyiknek örökké van örölni valója. Az anyáskám ott ült egész nap a varrógép mellett, dolgozott s még vasárnap sem pihent. Csak sátoros ünnepeken, akkor boldog volt, olyankor a gép elhallgatott s mi énekeztünk helyette zsoltárokat, ujjongó énekeket. Karácsony volt mindig a legszebb ünnepünk. Ilyenkor még ünnep előtti nap elnémult a gép, az anyáskámmal elmentünk a délutáni imára s mikor hazamentünk, gyertyafényes kis karácsonyfa s ezer apró ajándék fogadott. Olyankor nagy volt min ig az örömm s anyám is jókedvű volt mindig. A sok apróság, a színes csillagok, fényes papírok mosolygós édenkertté varázsolták szegény kis szobánkat.

— Hanem egy karácsony előtti nap az anyáskám nélkülem ment el hazulról. Nem is ment, mert úgy láttam, hogy fekete ruhás emberek vitték el előlem fekete kocsin. Nem tudom, hová mehettek, csak azt tudom, hogy többet nem jött vissza s aznap este sem karácsonyfa,

sem színes cukrok, sem papírszalagok nem díszítették a kis szobát. Hanem valami fekete bánat költözött kénytelenül a vén falak közé s nem akart elmenni. Én pedig hiába vártam az anyámat, nem jött vissza többet. Engem a szomszédok vitték be magukhoz, szerettek, ápoltak, de én még sem éreztem jól magamat az anyáskám nélkül, a kiről azt mondták mindig hogy az égbe költözött. Aztán egy nap én is ott hagytam a szomszédokat s elmentem az anyám után, megkeresni őt.

— De az égen nem találkoztam vele. Azt hiszem, hogy most is a földön van. Vagy még messzebb valahol. Néztem az égből minden este, éjjel, sohasem láttam.

— Ilyenkor karácsonyeste aztán o'hatatlan nagy vágy fog el utána. Karácsony napja előtt ment el hazulról, hát azt hiszem, hogy hátha vissza is tér erre a napra. Leszálok az égből, megnézem otthon, de, sajnos nem találom. Megyek a szomszéd házakba, hátha odaköltözött, ablakról ablakra keresem, de seholsem találom.

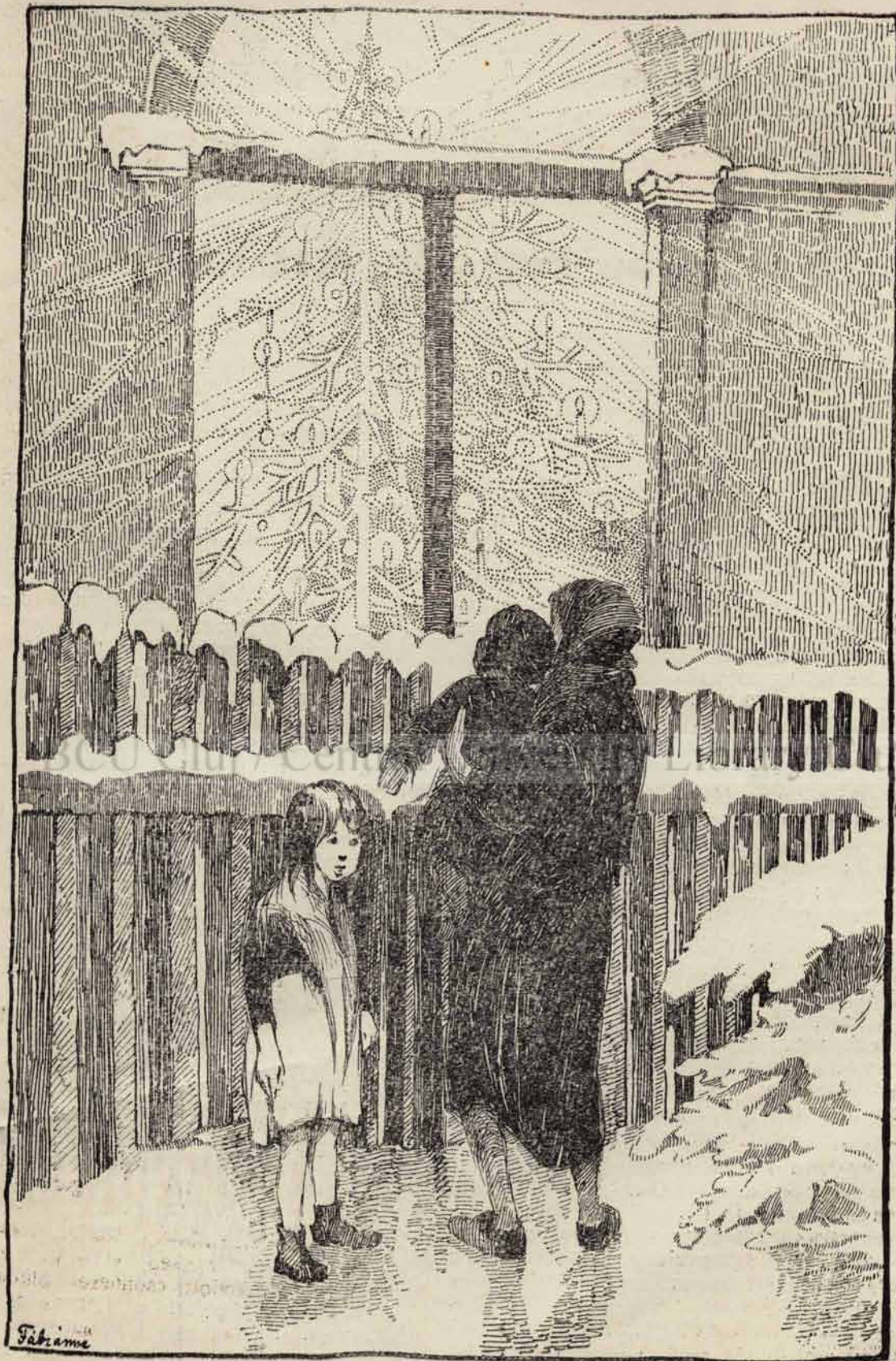
Arany-sárga arcát még halványabbnak láttam, még egyszer egészen eltűnt előlem, még mindig ott ültem az öreg fotelben, de a hold már elment az ablakomtól.

Hogy hová, nem tudom. Talán a többi ablakon is bekandikál és keres valakit, valakit, aki bucsuszó nélkül ment el és egy ölelést sem hagyott maga után.

* Kolozsvár)

AZ ÉN KÖNYVTÁRAM

címmel egy igen csinos kiállítású mesekönyv-sorozat megjelenéséről adunk hírt, amely a nagy mesemondó BENEDEK ELEK szerkesztésében jelenik meg a legjobb erdélyi írók közreműködésével. Tekintettel a kis mesekönyvek nivós tartalmára, valamint olcsó árú a, biztosra vehető, hogy ezen mesekönyvtár ha v o n k é n t megjelenő példányait minden magyar gyermek megszerzi. Egy-egy ilyen kis mesekönyv boti ára 5 leu és minden könyvkereskedőnél és hírlapárúsnál megvehető.

A SZENT ESTÉN.

Ajtótok s szívetek legyen ma kifarva, Ne legyen ma este egy gyermek se árva!

Az érzelmek meséje.

— Kis cimboráimnak karácsonyi ajándékul. —

Írta: K. BENDRE RÓZA.

Tündérorszáiban egy reggel nagy csoportban gyülekeztek a jóságos öreg tündérek és a szépséges tündérhajadonok. Hosszu sorban indultak rendes napi útjukra, szerte az emberek közé, hogy a szenvedő betegeknek új erőt, gyógyulást, a bánatos szívűeknek vigaszt, örömet vigyenek.

Csak a gyermekek maradtak otthon tündérorszáiban, melynek aranykilincses kapuján pettyeshátú katicabogárkák röpködtek, sétáltak föl és alá. Dalolva fonták füzérekbe az illatos rózsát a tündérgyermekek, Vidám nótahangjuk messzé szállt a kékes levegőben. Virággal ékesítették fel egymást és körtáncba kezdtek. Más dolguk nem volt, minthogy örüljenek. Fűvek között, fák levelein, fönny a ragyogó kék égen mind meglátták azt, ami szép és jó s mindennek örültek.

Tarka tollu madárkák énekeltek a faágakon. Fényeshátú bogárkák bujtak ki a fűszálak alól. Szelidszemű özékék ittak a kristálypatakok vizéből és bozontos farku, fürge kis mókusok jöttek elő az odvas fák belsejéből. Ezer látnivaló tárult így a tündérgyermekek elé.

Amint boldog önfeledtséggel élvezték a nap apró örömeit, egyszerre megrázta valaki a kapu aranyos kilincset.

A kaput őrző pettyeshátú katicabogárkák ijedt rebbenéssel repültek szerteszét. A tündérgyermekek pedig a játéktól rózsás arccal, fejükön virágkoszorúval mind a kapuba seregltek, hadd lássák ki merre megzörgetni Tündérország betett kapujának aranyos kilincset.

Egy sápadt arcú, sovány kis leány állt a kapu előtt. Szalagokkal ékes, szép fehér ruha volt rajta. Nyakában, két karján és ujjain pedig aranyékszerek diszelegtek. — Örömtelen, ványnyadt arcoस्कája kíváncsiság nélkül fordult a tündérgyermekek felé, amikor vontatott hangon megkérdezte:

— Miféle kapu ez? Hova kerültem én?

Egy mosolygós arcú, nagyobb tündérleányka állott elébe, hogy vele beszéljen.

— Ez itt Tündérország aranykilincses kapuja! Te még sohasem hallottál szép tündér-

mesét, amely a mi országunkról annyi mindent regél?

— A—a—á—áh! — ásitott a leányka — hogyne hallottam volna, Kisebb koromban azzal alfattak el. De már nem érdekel.

— Ugyan, ki vagy te, hogy kislány létedre már téged a mese nem érdekel?

— Én az Unalom vagyok, a Jómód gyermeke...

— Szegény kis Unalom! Sohasem találkoztál a mi édes néneinkkel, a Szeretettel, Jósággal és Türelemmel?

— Lehet, hogy jártak náunk, de az én nevelőm nem enged ám be hozzánk akárkit.

— Ki a te nevelőd?

— Az Önzés...

— Öszintén sajnállak, szegény leányka, mert akinek az Önzés a nevelője, az igen szerencsétlen, annak soha sincs senkije... A jó Isten vezérelt a mi kapunk elé. — Lépj át a küszöbön! Jöjj egy napra közénk. Mindig áldani fogod a percet, amelyben idejöttél.

Unalom belépett az aranykilincses kapun és fáradtan ült le egy hatalmas diófa alatt levő padra.

Részvét — az eddig beszélő tündérleányka — néma jelekkel intett testvérkéi felé s azok gyors léptekkel elsiettek. Pillanatok alatt odahordtak a kis Unalomnak mindent, ami csak számnek, szívnek és inynek kedves: csodaszép játékbabákat, képeskönyveket, himbálva ringó függőágyat, melyen ha úgy tetszik megpihenjen és illatos finom gyümölcsöket. Amikor odaértek a sok mindennel a kis Unalomhoz, szeretettel simogatták őt meg.

— Használd őket egészséggel! — mondták neki mosolyogva.

Unalom csak nézte, nézte a ragyogó kedves arcokat. Egy kevéskét evett az illatos gyümölcsből, aztán végigdől a függőágyon.

Ekkor fölcsendült a tündérkéek vidám nótahangja. Unalom egy kimondhatatlan édes bus érzéssel hallgatta a bájos gyermekdalokat. Szeméből két könnycsepp szivárgott elő, aztán szemhéja lecsukódott, csöndesen elaludt. Nem vette észre, hogy a szeméből előtörő két

könnycseppet Részvét egy fehér lilium kelyhébe hirtelen felfogta és eltűnt vele.

Közben a nap leáldozott. Ezüst csengetyűszó jelezte este, hogy a reggel eltávozott tündérek haza érkeztek.

Elöl két fehér szakállu öreg: Nyugalom és Béke jöttek. Utánuk három szende arcú szépség: Hit, Remény, Szeretet következtek. Aztán a névtelen jóérzések tündérei sorakoztak. Jóság és Türelem maradtak leghátul, hogy éjszakára bezárják az aranykilincses kaput.

Részvét boldogan sietett az érkezők elé, a fehér liliumkehellyel. Elmondta a két könnycsepp történetét és dicséretet kapott érte.

Unalom nyugodtan aludt a himbálva ringó függőágyon. A szerető, gondos tündérek karjukra vették s a tündérgyermekek hálópalotájába vitték.

Rózsaszínű, mennyezetes ágyban találta magát Unalom, amikor fölébredt. Csöndes beszélgetést hallott. Ügyelve felfigyelt.

Alomba ringató szép meséket mondtak a nagy tündérek a tündérgyermekeknek. Közönséges emberekről szólott minden mese, amely egyszer már mind meg is történt.

Beteg, árva, szerencsétlen gyermekekről szólt ott sok szép történet, akiken az emberek közé járó tündérek mind segítettek. Unalom hallgatta a történeteket és arcán könny könny után pergett.

Lám, a földi világ gyermekét tündérme-sékkal vidámitják, a tündérek pedig egymást még az elalvás órájában is arra oktatják, hogyan oltsák az emberek szívébe a szeretetet...

Az ébredő nap első sugara már ismét utrakészen találta az emberek közé járó tündéreket. Unalom is kipihente már magát és mosolyogva felelgetett a hozzá intézett kérdésekre.

— Akarsz-e még itt maradni? — kérdezte az indulni készülő Jóság.

— Szívesen maradnék, mert hisz oly igen jó itt, de szüleim talán már keresnek, haza kell mennem.

— Helyes. Elkisérlek.

Unalom elbucszott a tündérgyermekektől.

— Ezt a fehér liliumkelyhet vidd magaddal, — szólt kedvesen Részvét — benne van a két legelső igaz könnyed... Őrizd meg, akkor boldog leszel.

Unalom átvette a szépséges és most már

igen értékes virágkelyhet. Megköszönte, aztán Jósággal utnak eredt.

— Mentek, mendegéltek, amíg egy nagy város szép, díszes palotájához értek.

— Itt lakunk mi, — szólt Unalom és a portán becsöngetett.

A porta kémlelő nyílásánál már ott acsarokodott a rossz nevelő, Önzés:

— Hol jártál? Ez itt kicsoda, micsoda? Csak nem gondolod, hogy ide akárki bejöhét?!

— Én a Jóság vagyok, — szólt a tündér szeliden — szabad bejárásom van mindenüvé. Aki nem türhet, kerüljön el!

Önzés mérgesen harapdálta az ajkát s amikor látta, hogy tanítványa még csak reá sem hallgat, felszaladt az emeletre.

Jómódék is haraggal támadtak Unalomra, amiért odabarangolt. De Jóság tündérszavainak nagy varázsával megnyugtatta és kiengesztelte őket.

Attól kezdve az érzések tündérei, hol az egyik, hol a másik mindennap felkeresték a kis Unalmat. Önzést annyira bántotta ez a sok neki nem tetsző látogatás, hogy egy szép napon kapta-fogta harmonikás nagy táskáját, belepakolta minden gonoszságát és örökre eltűnt a háznak még a tájékaról is.

Jómód és rokonai csodálkozva látták, mint tér vissza a kis Unalom arcára az arról rég lelopott élet és vidámság rózsaszíne. Örömmükben egy-egy tele erszényt tettek a kislány kézimunka kosarába, hogy jutalmazza meg a bennük levő pénzzel a tündéreket.

Nevetve ujságolta Unalom a tündéreknek, hogy pénzzel akarják őket, akiknek mindenük van bőségesen, — megjutalmazni.

— Csilingelő nevetésed a legszebb jutalom nekünk, — szólt Jóság — de a Jómódék felkínált ajándékát mégis köszönettel elfogadjuk. A pénz a mi világi szolgánk! Ma karácsony szombatja van. Estére sok szegény, elhagyott gyermek imádságos áhitattal várja a Jézuskát. Fogd a tele erszényeket! Részvét hugom elmegy veled és a kapott pénzen sok-sok mindent bevásároltok. Ő legjobban tudja, mi minden kell ilyenkor a szegény gyermekeknek. Szeretet nővérem már régen összeírta az ajándéokra váró gyermekek címeit. Meglásd, milyen kedves munka lesz azokat széthordani!

És úgy lett. Jómód és rokonsága ámulva látta estefelé, hogy egész társzekér holmi áll

a szegény gyermekek részére utrakészen. A kis Unalom arca a jótékonyág lázában égett s ez a láz néhány perc múlva ott égett szülei és rokonai szemében is.

Mire a csillagokkal ékes mennybolt sejtelenesen szép sátorát a karácsonyest csodaszíneivel teljesen átfestette, akkorára a nagy társzeker ajándék mind gazdára talált.

Oh, hogy tudtak örülni ezek a gyermekek minden csekélységnek! Ahány szegény hajlék-

ban megfordultak a jótékony lelkek, ugyanannyi álmothozó, igaz mese készült a tündérgyermekeknek.

Jómódéknak is ez volt életükben a legszebb estélyük. Részvét kezében minden fehér liliumkehely az ő könnyeikkel telt meg...

És zengett az ének szép tündérországbán: »Áldassék az Urnak szent neve!«

Az igaz érzések énekeitek...

(Hegyközuflak 1925.)

Jézuska és a kalifa.

Iria: DOBAI ISTVÁN.

Blád kalifa már nagyon régen rosszul érezte magát libanoni cédrusból emlelt karcsu palotájában. Pedig minden kényelme meg volt benne és felesége, a fiatal Fatime, Bagdad legszebb asszonya volt.

Elégedfenségének az volt az oka, hogy ő nem értette meg Fatime gondolkodását, Fatime viszont az ő dolgait kicsinyelte le. Sohasem értették meg egymást s így mindig veszekedtek.

Egy szép nyári napon förtént, épen Fatime születés napja volt, amikor Blád nagy virágbokrétával lepítte meg fiatal feleségét. Fatime nagyon boldog volt. Bládnak jól esett felesége öröme és hozzálépést, hogy megcsókolja örömtől sugárzó arcát. De véleflennül felesége hosszú uszályára lépett, ami azonnal elszakadt. Ezzel vége volt a boldogságnak. Fatime haragosan ellökte magától Bládot, aki erre nagy haragra lobbant és kifépte felesége kezéből a bokrétát. A földre dobta és lábball tiporlta. Fatime sírt, Blád pedig legsebesebb paripájára pattant és elvágta a messze, messze, a Tiberiás fő szelid vidékére. Letért a fő parifjáról és a hegyek erdeiben keresett csillapító balzsamot lobogó haragjára. Egy fordulónál egyszerre csak csodálatos dolog tárult elébe: A kis Jézuska egy kidült ja fürzsén ült és buzaszemei hintétt a köréje gyült madárkáknek. Az erdő vidám dalosai csattogva énekeltek és Jézuska kezét, arcát, ruháját csókolták örömlükben.

Blád azt hitte, hogy Jézuska varázsló fiú és boldoggá fogja varázsolni őt. Hozzá ment és megkérdezte:

— Ki vagy te, varázsló gyermek?

— Názárefi Jézuska vagyok, de nem ismerem a varázslást.

— Ja nem vagy varázsló, miért csókolnak a madarak, ládd, fölem félnek, mert mind elrepülnek.

— A madarak szeretnek engem, mert én is szeretem őket. Gyöngéd vagyok hozzájuk és megértem panaszait. De a te szívedben fürelmeffenség és harag lakik, ezért félnek tőled. Én boldog vagyok, de te nem lehetsz az, amíg nem tanulod meg a gyöngédséget, fürelmet és megértést.

Blád szívében kigyult a boldogság utáni vágy és rajongva kérte Jézuskát:

— Vezess engem oda, Názárefi Jézuska, ahol te tanulad a gyöngédséget, fürelmet és megértést, mert én nem tudom, hogy mi az, pedig nagyon boldog akarok lenni.

Jézuska készséggel teljesítette a kérését és haza vezette Bládot a szülei házába.

— Látod ezt a kicsiny házat, idegen? Én mindent ebben tanultam. Allj ide az ablakhoz és figyeld meg, hogy mi történik odabent, amit látsz, azt zárd szívedbe és boldog leszel.

Blád figyelmesen nézett be. József éppen gyalult és Mária íriss fügef mosott egy edényben. József nem látta a háta mögött szorgoskodó Máriát és úgy fordította meg a fáját, hogy pozdorjává förtte vele Mária edényét. A víz az egész szobában szétfolyt és a fügek mindenfelé elgurultak.

— De József, mit csináltál? — Kérdezte megijedve Mária. József meglépőve a történetek miatt, Máriához ment és így szólt:

— Nem látalak, jó Mária. Véleflennül okoztam kárt, ne neheztedj érte rám. — Ezzel megcsókolta Mária homlokát és segítette összeszedni a szélgurult fügc.

ket. Amikor minden rendben volt, Mária is megcsókolta József homlokát és megköszönte szépen a segítségét. Aztán mind a ketten békeséggel tovább folytatták munkáikat és nagyon szerették egymást.

Blád csodálkozott Józsefék gyönégésén, türelmén és megértésén és azt mondta Jézuskának: — Most már tudom, mi a boldogság titka.

Elbucszott Jézuskától. Kiment a hegyek közé és ő is buzaszemmel vendégelte meg a madárkakat. Azok örömmel fogadták. Vig dal énekeltek neki és csókolták kezét, arcát és ruháját. Ezután nagy virágbokrétát szedett és sebes paripáján hazarepült Bagdadba. Boldogságot vijt karcsu, libanoni cédrusból épített palotájába. Fatime épen aranyhalait nézegette, hogy milyen boldogan sütkéreznek a leáldozó nap utolsó sugarában. Szomorú szívvel, könnyező szemmel gondolt haragos férjére, mert

nagyon szerette. És épen akkor lépett be Blád a gyönyörű galileai bokrétával.

— Hol voltál, Blád? — kérdezte Fatime.

— A boldogság földjén jártam és elhoztam drága melegét a palotánkba.

— Nem értelek, Blád.

— Majd megértesz. Vedd ezt a bokrétát cserébe a másikért, amit reggel elhoztam és bocsásd meg hirtelen haragomat. Én mindig jó akarok lenni hozzád, Fatime.

— Blád, most már értelek. Bocsásd meg te is, hogy haragudtam, amikor véletlenül uszályomra léptél. Én sohasem fogok rád haragudni.

Boldogan tértek éji nyugalomra és azt mondja róluk a hír, hogy soha még olyan boldog pár nem élt Bagdadban, mint Blád kalifa és szépséges felesége, Fatime.

(Nagyszében.)

Két baba története.

— Karácsonyi mese. —

Irtá: VIRSIK MÁRIA.

A nagyváros egyik forgalmas utcájában, egy játékbolt kirakatában rengeteg szebbnél-szebb játék volt. Fiúk, leánykák egyaránt valóságos bucsujárást rendeztek a kirakathoz, küiönösen most, angyaljárás idején. Mindegyik gyermeknek volt egy titkon kiszemelt babája, lovacskája, vagy más egyéb játékszere, amit karácsonyra óhajtott.

Igazi paradicsom volt ez a kirakat. Volt benne százféle nagyságu és ruhájú baba, kis kocsi, puska, hintaló, kis mozi, cirkusz, állatkert és sok-sok, itt fel sem sorolható játék. Különösen két baba vonfa magára a kislányok figyelmét. Mindig egymás mellett álltak, egyformán mosolyogtak és egyenlő rózsaszínű selyemruha volt rajtuk. Csak éppen a hajuk nem volt egyszínű, az egyik aranyzöldszke volt, feketegyémánt szemű, a másik meg barna hajú volt és olyan szép, mosolygós volt a szeme, mint a márciusi ibolya. Máskülömben olyan egyformák voltak, mint az ikrek.

Azok is voltak. Végtelenül szerették egymást és gondtalan, boldog baba-életüknt csak az a gondolat szomorította néha, hogy hátha valaki megveszi egyiket, vagy másikat és akkor örökre el kell válniok. A szöke Aranyvirág mindig azt mondta festvérkéjének:

— Édes Gyöngyikém, te is tudod, milyen kitüntetés az a babának, ha az angyal elviszi karácsonyra valamelyik kisleánynak, de semhogy elváljak tőled, inkább sohase érjen ilyen kitüntetés.

Gyöngyike szeretettel simult festvérkéjéhez és biztosította, hogy ő sem válna el Aranyvirágtól. Semmi áron.

Szép, hófehér este volt. Az emberek arcán ünnepi áhítat, a gyermekekén édes izgalom pirja. Titkos árnyak suhantak a karácsonyfa-illatu, édes levegőben. Karácsony közelgett.

Egy pajkos szemű, hópihe-bundás angyalka ott röpdösött a játékbolt kirakata előtt. Addig-addig leskelődött, amíg a játékok elaludtak. Akkor aztán beosont a boltba, körülnézett, karjába kapta aranyvirágot és — huss! elrepült vele egy ötemeletes házba, a második emeletre, fényes szobába, ragyogó karácsonyfa alá, egy mackó, meg egy ródl mellé. Az angyal megrázott egy csengőt és elrepült.

Aranyvirág ekkor felébredt. Riadtan körülnézett és mindjárt tisztába jött azzal, hogy őt angyal hozta ide, de mivel Gyöngyikét nem látta maga körül sehöl, sirásra görbült a szájacskája.

Ebben a pillanatban kinyílt az ajtó és egy hamvasszőkefejű, bársonyruhás kislány szaladt a

karácsonyfához és amikor meglátta a szebbnél-szebb játékokat, örömeiben táncra kerekedett és egyenként mefogatta szüleinek a játékokat.

— Nézzed, anyuci, mit hozott az angyal! És a gyönyörű baba! Milyen szép haja van? És itt egy cédula. Valami írva van rá. Olvasd el, anyuci.

Anyuci elolvasta Aranyvirág. Milyen szép még a neve is!

A hiszeány addig ölelgette, csókolgatta és becézte Aranyvirágot, amíg éjfél lett és apuka rászólt:

— Hanem, édes Csöppikém, ideje lesz, hogy lefeküdj. Holnap is van nap.

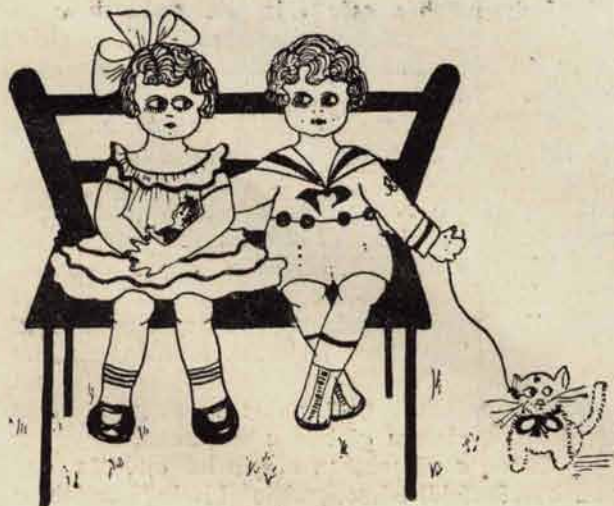
Csöppike lefeküdt hófehér ágycskájába és hálásan mosolygot a feje fölött függő őrangyal-képe, mintha azt akarná mondani: köszönöm: Boldogan aludt, de Aranyvirágnak majd megszakadt a szivecskéje. Mégis el kellett válnia szeretett testvérkéjétől. De ki hinné, hogy még egy angyal is ilyen kegyetlen!

Másnap, harmadnap, sőt hetek múlva is egyre siratta Gyöngyikét és Csöppi meg is jegyezte, hogy még ilyen szomorú babája nem volt.

Egy szép, jégvirágos reggelen Aranyvirág arra ébredt, hogy Csöppike megint ujjong és táncol — karján egy barnahaju, ibolyaszínű babával. A nevenapja volt és ezuttal ismét megajándékozták szülei sok mindennel. Aranyvirág nézte, nézte és neki is felderült az arca, örömeiben sikoltani szeretett volna — felismerte Gyöngyikét!

Megint visszatért Aranyvirág és Gyöngyike jókedve és ők voltak ismét a világ legboldogabb babái, mert most már nem kellett főbbé elválniok.

(Malacka)

Karácsonyest.

Írta: GÁL LAJOSNÉ.

Karácsonyestve volt.

Angyalvárástól remegett a gyermek.

Kérőn karolta térdemet:

Kis anyám! Beszélj az angyalkároról,

Még arról a nagy cifra fáról,

Melyet ma estve hoz nekem...

Csak jó gyermeknek hoz,

— Szóltam szeretettel —

S te jó gyermek leszel...

Felgyult estve a karácsonyfa

Nagyok, kicsik nézik meghatva.

Kis fiam ajkán ily szavak szállnak:

Anyám! Mit adjak e sok drágaságból

Annak a szegény árva lárnyak?...
(Alsógárd).

Kanalas-játék.

Körbe kell állni a játékosoknak. Egynek a szemét bekötik kendővel s a kör közepén a helye. Kezébe adnak egy főzőkanalat. Ekkor a kört alkotó játékosok csendesen körbe mozognak s mikor a bekötött szemű gyert dobbant, akkor egyszerre megállnak. Az, akinek a szeme be van kötve, valamelyik elibe megy s elz lökdödni kezdi a kanállal. Aztán kérdi:

— Hm?

Mire az illetőnek ugyanolyan hangon kell felelni:

— Hm!

Ezt hol mélyebben, hol magasabb hangon kérdezi a bekötött szemű, mire a másik épp olyan hangon felel rá. Ha aztán hangjáról ráösmér, az lesz a bekötött szemű, ha nem, a játékot folytatják.

ELKÉPZELNI SE LEHET szebb, jobb és olcsóbb könyveket a Hoffmann Ferenc ifjúsági regényeinél. A MINERVA Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.-nál (Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 1.), ezekből a következők kaphatók darabonként 45 leierért:

1. Küzdelmek.	5. A jószág diadala.
2. A tél birodalmában.	6. Frigyes és II. ci.
3. Viszontagságok a tengeren	7. Ehrlich Jakab.
4. A talizmán.	8. Nehéz idők.

Posta útfán is megrendelhetők a pénz előzetes be-
küldése mellett vagy utánvétellel.

A cipő meg a csizma.

— *Diák történet.* —

Irla: VERNES GYULA.

II.

A vén föld fordult egyet, — új nap virradt fel. Nehéz nap, drukkos nap. Német, számtan, földrajz egy napon, nem kicsi dolog. Még a tizperces szüneteken is vágta Gazsi a leckét, csakhogy menjen. S amint jön be az osztályba a német óra előtt, odanéz a padja felé s kit lát ott? Bánót, aki veres lett, mint a főtt rák és elszaladt onnan. Gazsi nyugodtan helyreült.

Alig jön be a tanár úr, Kóródy Tivadar megint jelent. Ellopták a villásreggéljét. Nagyot néz a tanár, mérges is lett és azonnal kutatást kezdett. Mindenki zsebét és padját átvizsgálta Bencze, az új tanár úr. Gazsi ült szép egyenesen a helyén, nagy nyugodt lelkiismerettel. Rá is sor került. Átvizsgálja a zsebeit, benéz a padjába s hát egyszeribe mit vesz ki onnan? Egy gyűrött rózsaszínű selyempapírt, benne egy félig fogyasztott tizórás.

— Mi ez?

— Nem tudom, — felelte Gazsi, de el-sápadt, mert tudta, hogy Kóródy az ennivalóját mindig rózsaszínű selyempapírba csomagolva hozza fel.

— Ez az én tizórásomnak a papirosa! — ugrott fel Kóródy. Kovácsnál volt, ő lopta el!

— Igaz ez, Kovács? Te loptál?

— Nem, nem, nem — és keserves sirásra fakadt.

— Ez csak úgy magától nem kerül oda a padodba — valld be őszintén, mert ha kiderül, ki fognak csapni.

— Nem, nem, nem, — sirt és tagadott Gazsi.

— Ma délután jere el a lakásomra!

Kovács Gáspár keservesen zokogott egész órán át. Szüneten nem szólt senkihez, hozzá sem szólt senki, — csak sirt éktelenül. Számtanórán felhagyott evvel a keserves bánkodással, mert Szilágyi tanár úrnál még köhögni sem szabad, nemhogy sirni! És éppen most kellett őt kiszólítani...

Égő arccal ment a táblához, leginkább szeretett volna a föld alá süllyedni. A lecke, a feladat még ment valahogy. Egyszerre beleakad. Ránéz az osztályra. Sokan ujjal mutogtat-

tak rá. Kerekes Ferkétől, a jó számtanistától várja a segítséget... már nyitja is a száját Ferke... Kis Mózsi odahajlik hozzá, súg valamit, Ferke elfordul... Gazsi végkép belezavarodott... A tanár helyrekergeti... Sirás... S a könnyek közt egyszerre csak látja Bánót a folyosó végén a tizórással, látja a padjánál... látja, hogy mint fordul el tőle Ferke... S látja Kóródyt falusi ruhában, meg érzi az édesanyja utraváló csókját a száján... Nem szólt senkihez, csak sirt, sirt...

Igy lett Gazsi tolvaj az osztály szemében.

*

Délután elment Bencze tanár úr lakására. Nagyon kedves volt, azt mondta, nézzen a zseme közé és úgy feleljen: ő lopta-e el a tizórásokat, vagy nem?

Gazsi nyiltan belenézett a tanár szemébe és úgy mondotta:

— Nem én voltam!

— Hát akkor hogy került a papír oda?

Már-már ott égett a szó a száján... De észébe jutott, milyen szegény az a fiú, nem kü'd neki senki szalonnát, hát elvette...

— Nem tudom, csak egyszerre ott volt, a tanár úr látta meg, én nem is tudtam.

— Igazán?

— Igazán!

— Nem tudod, valaki más tette volna?

— Nem tudom, de én nem voltam

Bencze tanár úr végigsimitotta fejét és szomorúan szólott:

— Légy mindig becsületes fiú.

És evvel elengedte. Gazsi otthon érezte, lüktet a feje, sirt sokat, nem szólt senkihez és este nagyon sokáig imádkozott, álmában pedig azt látta, ott állanak a fejénél az édesanyja és Bencze tanár úr, simogatják a fejét, de lábainál ül egy csunya ördög, olyan arca van, mint Bánónak s fejük felett egy angyal röpököd, kinek épp olyan patyolat kezei vannak, mint Kóródynek és nagyon szerette ezt az angyalt.

Másnap busan ment az iskolába, nem szólt senkihez, hozzá sem szólt senki. A tanár úr csak annyit mondott: Fiúk, én tudom, nem Kovács volt a tolvaj — és azután többé, soha

nem említette a dolgot, Kóródynak is meg volt mindig az ennivalója.

A napok így teltek, teltek s neki igaz barát nélkül fájt nagyon az élet. De este mindig sokáig imádkozott és mondogatta: Mi megbocsátunk az ellenünk vétőknek.

II.

Megfordult az idő, elmenekült a tél s rügybe szökkentek az ágak hegyei. Pezsegő tavaszi élet áradott el mindenben és minden éledt, minden mozgott, minden virágot akart bontani. Ezek az első tavaszi napok beragyogtak Gazsi szobájába is, megpezsegették a vérét és kicsalták a napfényre. Ment, ment. Valami arra felé vonzotta, ahol a nagy urak kertjei és villái pompáztak. Csodálatos is volt ez a látvány.

Odafeszítette kis arcát a langyos vasnak és nézte, nézte a csodakerteket, milyenek még az ezeregyéjszaka meséiben sem diszelegtek. Hogy is lehet mindez élő, megfogható valóság. A kert közepén szökőkútból pattan a víz és csodálatos, gyönyörűsége asszonyokra ugrik és onnan visszapattan, ráhull a faunok furcsa fejére és végigcsurog szőrös testükön a patájukig és a vízcsapok égnek, ragyogynak, szípkáznak, tündökölnek, szórják tele marokkal a színt és hull és repül mindig új és mindenminden: a kicsi vízcsapp és az egész kut reszkető tava tükrözi az eget és nagy széptevőjét: a napot. És lám — a kertben már bimbóba szökött a rózsák és már kezdi kifeszíteni gyönyörű titkát: a virágok életét. Ezekben a csodakertekben minden korai volt és míg a kollégium előtt a hársak alig ébredtek — itt már kítavaszkodott a gondos kertész keze alatt a diadalmas életnek a kicsiny szigete.

Erős kiabálás riasztotta fel merengéséből.

— Segítség! Segítség! Segítség!

Hátrakapja Gazsi a fejét, elhül a nagy bámulásban. Kóródy fut feléje, a máskor finoman fésült szőke haja most kuszált, sárga cipője földes. Kezében egy szép fehér rózsabimbó. És utána dühösen egy fogvicsorgató farkaskutya.

— Segíts, Kovács, segíts!

Gazsi nem gondolt sem a tizórára, sem a német szekundára, fogott egy követ és nagy pontosan főbevágta az üldözőt.

— Neee ciba!

A kutya eszeveszett vinnyogásba fogott

és ebben a kritikus pillanatban: — vinnyogó kutya, szepegő Kóródy Tivadar és boldog Gazsi — feltűnik a szolga.

— Ki járt a kertbe rózsát lopni a gróf ur fájáról — mi? Amit saját kezével ápol, csak-hogy ő legyen az első, kinek rózsája nyílik? Mi? Hát ezt a kutyát ki merete megütni?

Kóródy csak szepegett, szóhoz sem jutott a nagy futástól és ijedtségtől.

Kovács Gáspár meg nagy illedelmesen eléállott:

— Én vótam, kéremalássan.

Két irgalmatlan pof volt a beismerés jutalma.

— Jössz-e még rózsát lopni, te kölyök! Igy megfuttatni az embert — s még a kutyát is csaknem agyonüti! — s avval nagy mérgesen, dörmögve elment. Gazsi utánanézett, szemében könnycseppel, — de azt már nem állhatta meg, hogy a visszanező kutyát meg ne fenyegetse. Az félve, behuzott farkkal somfordált gazdájához.

— Azután elindultak Kóródy és Kovács. Egy kis cipő meg egy csiznáciska.

— A csendet Kóródy törte meg.

— Te, ne haragudjál reám...

— Én nem haragszom, szólt könnyesen Gazsi.

— Tudod, ma délután zsúr van. Havas Mancikának loptam a rózsát... Azt mondotta, nem hiszi, hogy ilyen korán rózsát tudjak neki vinni... És én most a legszebb fehéret viszem.

És beszélt, beszélt Kóródy, Gazsi meg hallgata. Végre hazaértek, Kóródy nyujtja a kezét.

— Szervusz... Te, ne haragudjál...

— Nem haragszom... szervusz...

Kóródy Tivadar felment a fényes lépcsőházra át külön szobájába, felvette legszebbik matróruháját, megfésülte finom haját és elment a zsúrba, vitte Mancikának a legszebb fehér rózsát.

Gazsi pedig égő arccal ment vissza a kopót bennlakásba és éjjel Kóródyval álmodott.

*

Másnap reggel furcsa gondolatokkal ment be az osztályba. Vajjon Kóródy fog hozzá, a »tolvajhoz«, szólni?

Hát Kóródy ott volt, már fél nyolc óta ott volt, őt várta.

— Te, Kovács... Bocsáss meg nekem.

Í s a padban odahuzódott egészen közel melléj, nem bánta, ha a többiek csodálkoztak is. Bocsáss meg nekem... Ha azt mondd, elhiszem, hogy nem te voltál.

— Igazán nem én voltam.

— Én gondoltam is, csak nem mertem mondani. Valaki odacsempészte. Nem gondolod? Gazsi nem szólt semmit.

— Te Kovács Gazsi... Miért nem eszel mostanában soha szalonnát? Elfogyott?

— Elfogyott.

— Te, én adok neked ennivalót... És elővette a szép rózsaszínű papírba csomagolt tizórast és pontosan elosztotta. Tortát is adott Gazsinak, az is volt a csomagban.

— Én nem azért ütöttem meg a kutyát... szerénykedett kicsit szégyenkezve Gazsi.

— Én sem azért adom neked... Édesanyámrak mondtam, hogy volt a tegnapi délután... És mondtam, hogy te csizmában jársz és falusi gazdaembernek vagy a fia... Mondottam, szeretném én is, ha egy kicsi csizmám volna... Édesanyám megígérte, hogy csináltat... És igaz, azt is mondtam, hogy jere fel hozzánk ezután néha délutánonként... uzsonnára is, úgy is elfogyott a szalonnád... Te, feljössz?

Gazsi szemeit öröm ragyogta át.

— Felmegyek... Köszönöm...

A tizórast ott nyomban meg is ették és a német órán, dolgozat íráskor a sárgacipős Kóródy Tivadar egy kis »puskát« odacsúsztattott a kopogós-csizmás Kovács Gáspárnak.

*

Délután Gazsi olyan jókedvű volt, mint soha és nagy ákombákom betűkkel levelet írt az édesanyjának:

Édesanyám lelkem!

Én hála az Istennek jól vagyok, melyhez hasonlókat kívánok Édesanyáméknak is. Kóródy Tivadar, aki mellettem ül, ma olyan jó ennivalókat hozott, mert tegnap megmen-tettem egy kutyától és azt mondot'a, máskor is hoz és az ő édesanyja azt izente nekem, menjek el ezután sokszor hozzájuk. Én nagyon szeretnék is, de ez olyan módos úri család, megkérem Édesanyámat, úgyis jön a nyár, csináltassanak nekem is egy olyan cipőt, amilyen odahaza a tiszteletes úrnak van. Nem baj, ha sárga bőrből csináltatják is...

(Baról)

Sólyom alma, piros sólyom alma!

(Elek nagyapó gyermekkori emlékeiből.)

Az én gyermekségemben a mi falunkban még hire se volt a karácsonyának. Nem messze a falunk felett rengeteg lenyveserdő koszoruzta ugyan a hegyeket, de senkinek se jutott eszébe, hogy ezekből egy ágat is levágjon s lehozza karácsonyának. Karácsony estéjén a házakban laggyugyertya pislákkolt; ennek gyenge világát a nagy kemence lobogó tüze pótolta.

Soha, sehol oly szívesen nem hallgattam a mesemondást, mint itt ebben a szelid félhomályosságban.

Mivelhogy nem volt karácsonyia, az angyalkák nem tudták, mitévők legyenek. Nem volt hová felag-gassák a játékokat, tehát tovább röppentek...

Mit mondok! Még sem feledkeztek meg rólunk. Honnét, honnét nem, egyszerre csak az asztal közepén termettek a virágos tálak, tányérok, tele zörgő dióval,ogyoróval, almával. Az almák közt különö-

sen egyre emlékszem elevenen: a piros csíkos sólyom almára. Sólyom alma, piros sólyom alma! Oh de szép, oh de pompás alma volt az!

Mintha látnám most is, hogy ülték körül az asztalt nagyobb testvéreim, ropogtatva, törve a diót,ogyorót. Engem elnyomott az álom s édesanyám le-fektetett. Félálomban hallgattam a tűz pattogását, a zümmögő beszédet s a házról házra járó gyermekek énekét, akik az ablak alatt csengő hangon hirdették szent karácsony ünnepét. Aztán elaludtam.

Hajnali derengéssel nyitottam fel a szememet. A testvéreim még aludtak. Aludott nagyapó is. De nagyanyó már fent volt. Sürgött-forgott a szobában. És égett a tűz is a nyitott száju kemencében.

Mintha valami labda feküdnék az arcom mel-lett. Mozdítom a fejemet s a labda legrul a párnán, a takaró alá. Végig csiklandozta arcomat, nyakamat,

mellemet, amint gurult. Aztán, hopp! elfogtam. Nem labda volt. Nem. Súlyom alma, piros súlyom alma!

Jaj, Istenem, hát ez hogy került ide? Felültem ágyacskámban, kezem közé fogtam a súlyom almát s néztem nagy gyönyörűséggel. Vajjon ki tette ide, éppen az arcom mellé? Most már mintha emlékeztem volna, hogy valaki megcsókolt alvás közben. Ki volt? Talán az anyalka?

Az én édesanyám mosolyogva vetett egy pillantást. Aztán odajött, megcsókolt.

Ez volt az én karácsonyi ajándékom. A legszebb, a legkedvesebb, melyre emlékszem. Ha még egyszer ezt az almát a kezembe vehetném! Mit nem adnék érte!

Súlyom alma, piros súlyom alma!
(Kisbaczon)

Az újmódi spongya.

— Öcsike elemista idejéből. —

Édes nagyapókám, régen-régen, amikor én még elemista voltam, — van annak legalább is egy esztendeje, — történt, hogy a tanítónéni egy szép napon egy kelkáposzta formájú tábla törölővel állított be az osztályba.

— Gyerekek, figyeljétek ide, kezdé az órát a tanítónéni. Ime, egy újmódi spongya. Ezt nem a tengerből halászták ki, nem ám. Ez bizony az erdőben termett. Hogy-hogy? kérditek ti. Ugy, felelem én, hogy a szarvasok az erdőben tanyáznak, már pedig ez a táblatörölő szarvasbőrből készült, még pedig olyan formán, hogy a szarvasbőrt szeletekre szabdalják, összegombolyítják s nedvesítés nélkül le lehet törölni vele az írást a tábláról.

Hiszen letörölni bezzeg hogy le lehetett törölni ezzel az újmódi törölővel a táblát nedvesítés nélkül, de hát végre is a krétapor összegyűlt benne s csak egy kicsit össze kellett nyomni, csakugy szállt ki belőle a krétapor. Egyszer pláne valóságos füstfelhő támadt az osztályban, amikor a felvigyázó nagy mérgében azt dobta a Majmonidesz Misi és Csacsinkovics Zebulon felé, akik valami csacsi-majomságon összekülönböztek és hajba kaptak. Hiszen ha fejbe találja őket és jól megprüszögteti őket — üsse kő, de tüszköltünk valamennyien a krétaportól, mely szerteszét szállongott.

Ez a felvigyázó már rég a begyemben volt, mert minden semmiségért felírta a fiukat, engem is jó néhányszor.

— No, megálj, gondoltam magamban, csak komizkodjál tovább, mert már meg van a nadselű gondolatom, csak végre kell hajtani. Nálam pedig hamar megy az, amint azt már nagyapóka több rendben tapasztalhatta. Egy

tízperces szünet a'att alaposan telehintettem a törliöt krétaporral, amint a fiuk bejöttek, szándékosan nagyot tüszentettem, még pedig többször egymásután.

— Hallod-e, Öcsi, ha még egyet trüsszen-tesz, rögtön felírlak.

Hiszen egyéb sem kellett nekem. Még nagyobb tüszentettem, mire a felvigyázó írni kezdte a nevemet.